

ból Kalkuttába utazott s innen tovább Darjeelingbe, Benaresba, Agraba, Delhibe s végül Bombayn keresztül Egyiptom érintésével vissza Európába.

Erdősi nem tartozik a nagyképűsködő «tudományos» útirajzírók közé, akik száz helyről összeszedett történelmi, néprajzi, statisztikai s egyéb adatokkal zsufolják tele s teszizk szárazzá könyvüket, hanem azok közé, akik a maguk szemével látnak, egyéni megfigyeléseiket, tapasztalataikat és hangulataikat adják anélkül, hogy az olvasó figyelmét kellenél jobban önmagukra irányítanák. A szerző világlátott, művelt ember, amellet jó megfigyelő és finom lélek, kinek kalauzoslása diszkrét és kellemes. Így szívesen utazunk vele a nagy óceánjárókon, a trópusi vidékek természeti szépségei között, a hindu és mohamedán India káprázatosan tarka és érdekes életén át. Vonzó, hangulatos elbeszélése életken képzeletünk elé tudja varázsolni a dzsungelt, a buddhista papnevelőt, az óriási romvárosokat, a Himaláját, Körösi Csoma Sándor egyszerű sírját, a hindu és mohamedán művészet csodáit, a missziók bámulatos munkásságát és tömérdek más érdekességét ennek a mienktől annyira különböző világnak.

A 181 képpel illusztrált, szép kiállítási munka, azt hisszük, kedves könyves lesz az útleírások iránt érdeklődő öregeknek és fiataloknak egyaránt.

Szinnyei Ferenc.

Markó Miklós: A régi mulató Magyarország. Híres cigányzenészek. Harmadfélszáz oldalon több, mint félezer rajz, fénykép és reprodukció: szövegben és képben a régi vigadó Magyarország kel új életre e könyvben. Gavalérok, akik húzatták, muzsikusok, akik húzták. Cinka Pannától kezdve a mai számbavehető vidéki cigányprimásokig az összes jelentős cigányok arcképét közli a szerző s a legtöbbnek rövid életrajzát is mellékeli. A legnagyobbak élet- és jellemrajzával, mint pl. Patikarus Ferkóéval, Rác Paliéval, részletesebben is foglalkozik s általában szeretettel, mondhatni: lelkesedéssel

rajzolja meg a híres cigányok s a velök letűnt kor képét.

A könyv szerzője azokhoz fordul elsősorban, akik maguk is belekapcsolódtak életükkel a «mulató Magyarország»-ba. Az ilyen olvasók bizonyára némi mélabúval szemlélik régi primásaikat s a bandát, mely ifjúságot, régi szerelmeket, hajnali cécókat s hej! könnyen odadobott bankókat idéz fel emlékezetükben. Hol van ma már a Rác Pali nyírettyűje, hol a kettészakított százás, melynek egyik felét valamikor Piros Jóska homlokára ragasztották! A könyv írója is fájjalja a korszak változását: «Magyarországon ma összesen 12.000-nél több cigánymuzsikus él s több, mint negyedrésze alkalmazás nélkül. Naponként előfordul, hogy a fővárosban elsőrangú bandák özlanak fel s itt állandóan hely nélkül van legalább 2000 cigányzenész».

Bizony, változik a világ, de ezen még sincs oly nagy okunk keseregni, mint a szerző gondolja. A józanodás épen nem árt, mert a régi országnak az az erőfölősége megszűnt, melyből a vigalom és mámor táplálkozott. Az se olyan megrovandó dolog, hogy «állástalan színészekből és B-listásokból toborzott bandák rohamozzák meg a közönség fülét»: a színészek és B-listások is magyarok, nemcsak a — cigányok s így nekik is joguk van a kenyérkeresetre. A jó cigányok meg fognak maradni, amíg a nóta szükséglet lesz, (s mikor nem lesz?) az elfoglalt ország-részekből beözönlött tizedrangú cigánybandák mostoha sorsán pedig csak annak a boldog embernek van oka bánkódní, aki egyéb gond és bánat híjával van. «A régi mulató Magyarország» ma arra int, hogy a mulatságnak vége: józanág, takarékoság és munka lép helyébe.

Markó Miklós könyve egyébként a mult napok (vagyis inkább éjtszakák) művelődéstörténetének egy darabja s a szórakoztatás érdeken kívül már ily szempontból is figyelmet érdemel. A könyv a szerzőnél (VII., Abonyi-u. 19.) rendelhető meg. Ára 12 P. *nn.*